

Kopecsni Gábor: Népi harci testkultúra Gömörben

Kopecsni Gábor legújabb könyve a Felföldi Baranta Kiskönyvtár sorozatban jelent meg. A Felvidéken folyamatosan gyűjt, ezúttal a gömri értékek kerültek közkinccsé.

Gömör, mint tájegység, illetve vármegye, nagy területű, közel 10 éves gyűjtőmunka alatt majd 100 adatközlővel sikerült anyagot rögzíteni. Kopecsni Gábor azt vallja, hogy hagyományunk a lelkünk életének sója. Példát mutat és biztat másokat is, hogy kutassanak, ismerjék meg és ismertessék meg a hagyományunk ezen szegletét. Az e téren végzett gyűjtőmunkájára úgy tekint, mint a táncra. „Jelenleg a tánclépéseket keressük, és majd ha gyűlik, mert gyűlik, szépen kialakul a tánc” – mondja. Hozzáteszi, az utolsó percekben vagyunk, de még sok mindent meg tudunk menteni.

A Baranta, mint hagyományos magyar harcművészet a katonai és népi harcmódból áll. A harcművészet az egyfajta harci technikák őrzését, annak versenyszerű alkalmazását jelenti. Egykor képességfejlesztő gyakorlatok voltak ezek, amelyekkel a testi erőt fejlesztették, amelyben a virtuskodás volt a hajtóerő. Fellelhetőek a néprajz valamennyi területén, azonban a néptánc, népi játékok, szokások területén a küzdelmi játékokat nem kutatták. Így az élő néprajzkutatás rendszeres a barantások körében, különösen Kopecsni Gábor életében.

Tájegységenként kutatta fel a pásztoembereket, akiknek ugye a munkaeszköze volt a bot, ostor, bicska, fokos. Érdekesek a nem pásztorokkal folytatott beszélgetések is. Ők azok, akik a küzdelmi típusú gyermekjátékokról tudtak mesélni. „Most már úgy vagyunk a kutatással, hogy minden kis adat egy kicsike kincsecske, s ki tudja miért, de érdemes elmenni érte akár több száz kilométerre is” – vallja Kopecsni.

A kiadvány alapjául az a pályamű szolgál, amely 2013-ban a Magyar Néprajzi Társaság II. Tradíció Néprajzi Gyűjtőpályázatán nagyon jó minősítést kapott és elhelyezték a Néprajzi Múzeum Etnológiai Archívumában is.

A szerző, aki egyben a felföldi baranta megalapítója, Dunaszerdahelyen született, de anyai ágon Gömörből származik. „A gömöri emberek a benyomásom szerint markánsak, kemények, de ugyanakkor nagy szívük van. Na és persze hozzátartozik a csavaros észjárás, amivel többször találkoztam” – mondja Gábor. Majd leszögezi: „Ők igazi magyar emberek!”

A könyv értéke a gömöri pásztoroktól gyűjtött tudásban rejlik. Beavatnak a botbirkózás, fokosvívás, ostromozás, bicskázás fortélyába. Közülük sajnos már kevesen vannak közöttünk. Nyilatkozataikat olvasva viszont akár a 40-50 évekből is előtörnek az emlékek, amikor még ők is feladásig menő birkózósdira vagy kétvállra fektetésre játszottak. Mert hozták magukkal, s nem volt olyan erős a tévéből ránkáradó idegen „kultúra”. Ugyanilyen a: Mersz-e velem ujjat húzni? mondás, az Adj király, katonát! kedvelt szórakozás, ami szerencsére még sokaknak jelent valamit. Vannak helyek, ahol a nagypapa még a karikásostort is elő tudja venni, s különböző csapásokat mutatnak az unokáknak. Megtudhatjuk azt is, ha a palóc virtus felhevül, bizony gyakran előkerül a bicska is.

Valódi értékek valódi emberektől

Írta: Administrator

2018. január 17. szerda, 19:34 -

A könyvet ajánljuk néprajzosoknak, tanároknak, hagyományőröknek és természetesen a Baranta harcművészeknek. Jó pár bottal való játékot is lejegyeztek, ami napjainkban is hasznos lehet. Megrendelhető a felfoldbaranta@gmail.com e-mail címen.

(felvidek.ma)